

Lausuntopyyntö luonnoksesta hyvinvointialueiden tehtäviä koskeviksi valtakunnallisiksi tavoitteiksi vuosille 2025-2029, VN/20544/2024, 27.1.2025

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 19.02.2025 § 15
225/00.04.00/2025

Valmistelijat Vastuualuejohtaja, strateginen johtaminen ja järjestäminen Pihl Anu p. 050 320 4809
Johtajaylihoitaja Heljä Lundgren-Laine, p. 050 350 5908
Sosiaalihuollon johtaja Marena Paahto, p. 040 143 4759
Johtajaylilääkäri Heikki Miettinen, p. 014 269 4476
Pelastusjohtaja Ville Mensala, p. 040 336 0680

Selostus asiasta

Yleistä

Valtioneuvosto tulee asettamaan valtakunnalliset strategiset tavoitteet hyvinvointialueiden tehtävien järjestämiselle vuosille 2025–2029. Tavoitteita on valmisteltu valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön yhteistyönä valmisteluryhmässä, jonka tuottamasta luonnosversiosta on pyydetty hyvinvointialueiden lausuntoja. Luonnosversio on **liitteessä 1**.

Valmistelutyö on kesken ja lausunnoilla oleva luonnosversio tavoitteista on keskeneräinen. Lausuntokierroksen jälkeen tavoitteiden valmistelu jatkuu työryhmässä ja tavoitteiden poliittinen käsittely alkaa ministeriöissä.

Valmisteluryhmän esityksenä on, että tavoitteet muodostuisivat hyvinvointialueiden toimintaa koskevista tavoitteista ja toimintaedellytyksiä koskevista tavoitteista.

Toimintaa koskevat tavoitteet kuvaisivat tavoiteltuja lopputuloksia, jotka koskevat (i) väestön hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta, (ii) yhdenvertaisia palveluja, sekä (iii) taloudellista kestävyyttä. Kaikessa hyvinvointialueiden toiminnassa, johtamisessa ja ohjauksessa tulee painottaa (iv) vaikuttavuusperustaisuutta. Toimintaedellytyksiä koskevat tavoitteet kuvaavat tavoiteltujen lopputulosten saavuttamisen edellytyksiä, joita ovat (i) hyvinvoiva ja riittävä henkilöstö, (ii) laadukas tieto, ja (iii) toimiva yhteistyö.

Lausuntoa on pyydetty tavoitteista ja mittareista, jotka on esitetty luonnosversion lopussa olevassa liitteessä. Lisäksi on pyydetty tuomaan esille, jos hyvinvointialueilla on käytössä muita mittareita. Vastausaika päättyy 28.2.2025.

Keski-Suomen hyvinvointialueen lausuntoluonnos on **liitteessä 2**.

Tausta

Ensimmäiset sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2023–2026 sekä valtakunnalliset strategiset tavoitteet pelastustoimen järjestämiselle vuosille 2023–2026 julkaistiin joulukuussa 2022 ja ne tulivat voimaan vuoden 2023 alussa hyvinvointialueiden aloittaessa toiminansa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon osalta nämä tavoitteet päivitettiin pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman ja kansallisen palvelureformin pohjalta keväällä 2024 ja tavoite oli selkeyttää ja kehittää hyvinvointialueiden ohjausrakenteita. Tuolloin todettiin, että valtakunnalliset tavoitteet laaditaan jatkossa valtiovarainministeriön koordinoimana koskemaan kaikkia hyvinvointialueiden tehtäviä. Tullessaan voimaan nämä valtioneuvoston yhteiset tavoitteet hyvinvointialueille korvaavat tämänhetkiset tavoitteet.

Nyt lausunnolla olevat valtakunnalliset tavoitteet ovat sosiaali- ja terveydenhuollon osalta kolmannet tavoitteet kolmen vuoden sisään. Pelastustoimelle tavoitteiden voidaan laskea olevan toiset, koska pelastustoimen osalta tavoitteet eivät päivittyneet keväällä 2024.

Hyvinvointialueiden valtakunnalliset tavoitteet

Hyvinvointialueiden valtakunnalliset tavoitteet ovat keskeinen osa valtakunnallista sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen strategista ohjausta ja niitä käsitellään mm. vuosittaisissa hyvinvointialueneuvotteluissa. Valtioneuvosto vahvistaa vähintään joka neljäs vuosi valtakunnalliset strategiset tavoitteet hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien hoitamiseksi yhdenvertaisesti, laadukkaasti ja kustannusvaikuttavasti. Valtakunnallisissa tavoitteissa on otettava huomioon valtioneuvoston asettamat julkisen talouden finanssipoliittiset tavoitteet sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 31 §:ssä ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) 15 §:ssä tarkoitetut sosiaali- ja terveystieteiden ja sisäministeriön selvitykset sekä mahdolliset muut väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen toimintaa ja taloutta koskevat seurantatiedot.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Esittelijä	Vastuualuejohtaja, strateginen johtaminen ja järjestäminen Pihl Anu
Päätösehdotus	Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta merkitsee lausuntopohjoksen tiedoksi ja esittää mahdolliset huomiot lausuntopohjaan aluehallitukselle. Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Lautakunta ei esitä huomioita lausuntopohjaan aluehallitukselle, nostetaan kuitenkin lausuntoon huomioksi virheellinen indikaattori: Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon kiireettömään hoitoon pääsyn 14 vuorokauden enimmäisajan toteutuminen eri ammattiryhmien osalta, % hoitopääsykäynneistä (THL:n tietokantaraportit). Hoitotakuu on nykyisin 3 kuukautta. Pykälä on tarkastettu kokouksessa.